

[Ministeren for handel, industri og søfart.]
nem, som det vil være muligt at nå frem til ad forhandlingens vej.

Stillet overfor disse to muligheder har jeg ment det rigtigt at forsøge den anden. Den første udvej med fri sukkerproduktion indenfor den gældende lovgivnings rammer dækker i og for sig fabrikkernes principale ønske, men fulgte vi den udvej, ville det medføre, at sukkerprisen på hjemmemarkedet kun underkastedes den regulering, som prisloven giver anledning til, og een ting er givet, at en sådan efter prisloven fastsat sukkerpris under alle omstændigheder ville give fabrikkene en højere afregningspris og en større fortjeneste, end koncessionsforslagets bestemmelser vil give fabrikkene.

Man vil altså se, at alternativet til den ordning, der her forelægges lovforslag om, vil blive en for samfundet og for brugerne dyrere løsning. For sukkereksportens vedkommende ville en frigørelse betyde, at hele eksportoverskuddet ubeskåret ville tilfalde fabrikkene, medens som bekendt efter det foreliggende lovforslag den altovervejende del af sukkereksportoverskuddet går til billigførelse af hjemmemarkedets sukker. Endelig kan man nævne udbytterne, som i en koncessionsløs periode kun vil blive begrænset gennem den såkaldte udbyttebegrænsningslov, hvis svagheder det høje ting jo kender. Personlig er jeg af den opfattelse, at den lov, der bærer navnet udbyttebegrænsningsloven, ikke fortjener dette navn. Den er altfor lemfældig og altfor utilfredsstillende til egentlig at kunne kaldes en udbyttebegrænsningslov. Efter koncessionen er udbytterne derimod begrænset, som det fremgår af koncessionsforslaget og af bemærkningerne til lovforslaget.

Det må efter de betragtninger, jeg her har fremsat, være klart, at samfundets og forbrugernes interesser varetages bedst gennem en koncessionsordning.

Under de forhandlinger, der har været ført, har man naturligvis også været inde på den tanke, om man ikke kunne undgå alle disse principielt vidtrækkende problemer simpelthen ved at nøjes med en 1-årig koncessionsordning, således som vi har haft det i en lang årrække, en koncessionsordning efter de sædvanlige retningslinier. Men jeg tror, man må indrømme, at en løsning af denne karakter ikke ville være tilfredsstillende. Sukkerfabrikkerne står i øjeblikket midt i et stort rationaliseringsarbejde og har planlagt yderligere rationalisering, og det må forudsætte en langsigtet ordning. Rationaliseringsprojekterne har jo delvis eks-

perimentets karakter og kan for nogles vedkommende først bevise deres rentabilitet efter nogle års forløb. Ordningen må da svare hertil, hvis man ønsker denne rationalisering, som jo i det lange løb, sådan som koncessionen nu bliver, vil være til fordel for forbrugerne og give anledning til lavere sukkerpriser.

Det er på denne baggrund, forhandlinger har været ført. Jeg kan sige, at det forlig, vi er nået frem til, ikke kan betegnes som tilfredsstillende. Det blev ikke tilfredsstillende for regeringen, og det blev heller ikke tilfredsstillende, såvidt jeg forstod det, for partierne i rigsdagsudvalget. På den anden side må man ikke have den opfattelse, at forhandlingerne var resultatløse, og at der ikke på den samfundsmæssige linie blev opnået forbedringer. Det blev der ganske afgjort, og jeg skal nævne enkelte af de stridsspørgsmål, der i særlig grad kom frem under forhandlingerne, de områder, hvor jeg mener, vi med rette kan sige at have opnået samfundsmæssige fordele.

Et af de store stridsspørgsmål var de såkaldte B-produktioner, sideproduktionerne til selve sukkerproduktionen. Fra regeringens side og, såvidt jeg forstod, også fra rigsdagspartiernes side fremhævede man under forhandlingerne det synspunkt, at disse sideproduktioner måtte afgive en del af deres overskud til støtte for sukkerproduktionens økonomi. Dette synspunkt bygger man på de driftsøkonomiske principper, der lægges til grund i næsten alle private virksomheder, principper, der går ud på, at har man forskellige produktioner indenfor samme virksomhed, kan man ikke føle sig sikker på, at alle disse produktioner til enhver tid giver overskud. Alt efter som konjunkturerne skifter, vil nogle af en virksomheds produktioner være bedre end andre, og her følger enhver virksomhed jo normalt det princip, at de mindre lønnende produktioner må støttes af de mere lønnende, så at virksomhedens økonomi betragtes som en helhed.

Udfra disse betragtninger fandt vi det rimeligt, at man for sukkerfabrikkernes sideproduktioner traf den ordning, at de skulle afgive en vis del af overskuddet til prisreguleringsfonden; som det vil være de ærede medlemmer bekendt, indgår det i lovforslaget, at den tidligere sukkerfond afløses af en prisreguleringsfond, som skal have til opgave at virke billiggørende for sukkeret, det sukker, der leveres til de danske forbrugere. Sukkerfabrikkerne havde imidlertid et ganske andet syn på dette forhold og kunne ikke anerkende de normale drift-